

Slovenská židovská komunita rozkradla peniaze určené obetiam holokaustu

- CZ24 News | 31. srpna 2020

SLOVENSKO: Peniaze získal Ústredný zväz židovských náboženských obcí (ÚŽŽNO) na Slovensku od organizácie Claims Conference, ktorá disponuje financiami od nemeckej vlády.

Už pred 8 rokmi T. E. Rostas opisoval v relácii Mlčanie na rádiu VIVA, aké obrovské podvody sa robia v súvislosti s odškodnením obetí holokaustu. Opieral sa pritom o známú knihu profesora Normana Finkelsteina, Priemysel holokaustu, kde autor spomína, že ani jeho rodina, ktorá prežila holokaust sa spolu s mnohými ďalšími žiadneho odškodnenia nedočkala. Peniaze putovali do rôznych organizácií s prevažne sionistickým politickým smerovaním. Dnes sa na Slovensku prevalil škandál o zneužívaní týchto peňazí v súvislosti s Igorom Rintelom, vtedajším predsedom ÚŽŽNO.

Igor Rintel, vtedajší predseda ÚŽŽNO

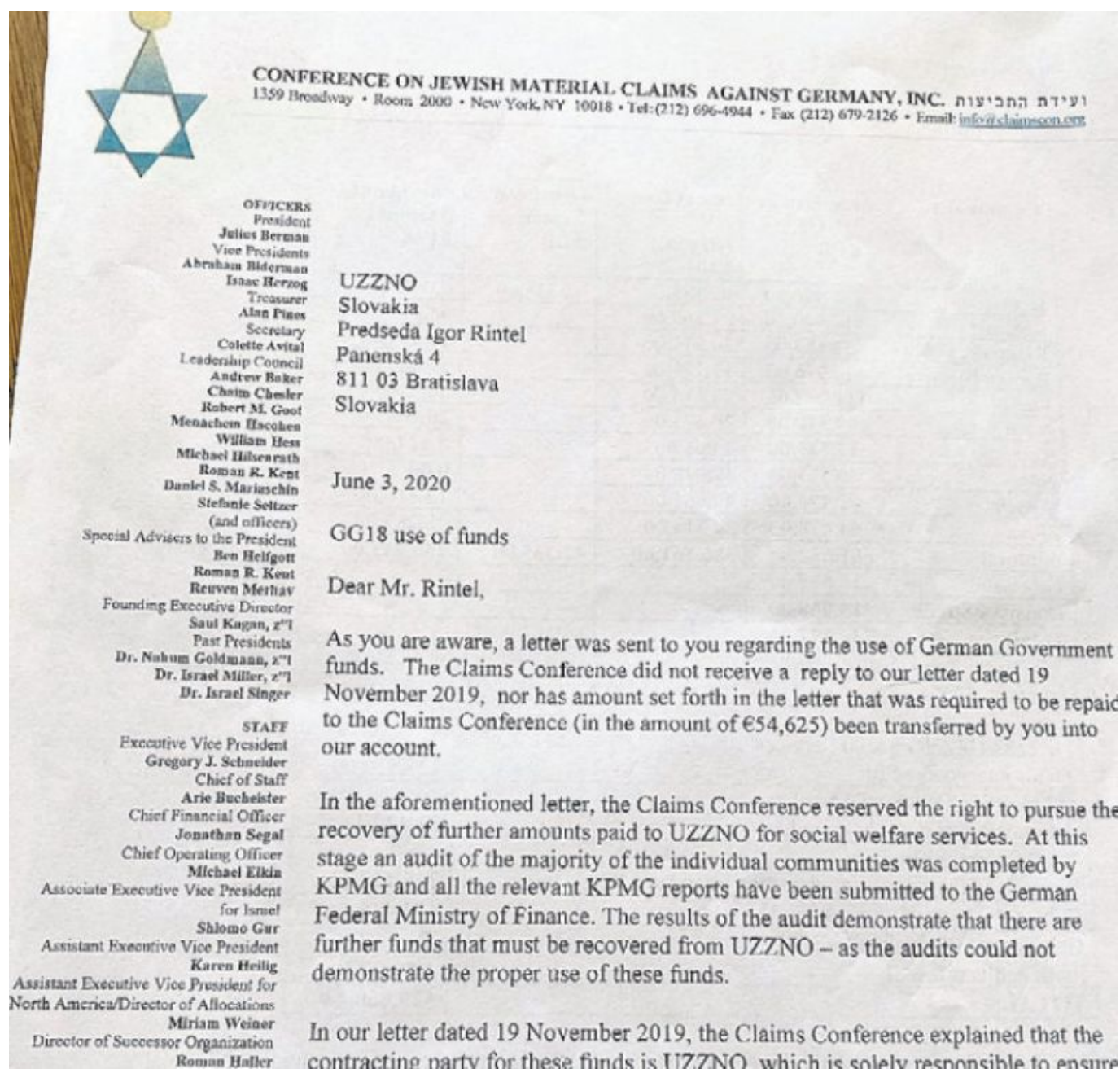
Hanba na Slovensku, aká zjavne svojho druhu nemá v Európe obdobu. Veľa z peňazí určených pre žijúce obeť holokaustu sa podľa donora k adresátom nedostalo. Ide o státisíce eur, ktoré boli pritom vykázané, že sa použili účelne, čo vyplýva z kontroly vykonanej poskytovateľom peňazí.

Peniaze získal Ústredný zväz židovských náboženských obcí (ÚŽŽNO) na Slovensku od organizácie Claims Conference, ktorá disponuje financiami od nemeckej vlády. Tieto zdroje majú rôznym spôsobom pomôcť Židom, ktorí prežili holokaust. Používajú sa na ich sociálno-zdravotnú starostlivosť.

Denník Pravda získal fotokópiu listu adresovaného od Claims Conference Igorovi Rintelovi, ktorý bol od mája 2011 do apríla 2019 predseda ÚZZNO. Organizácia ho oslovila so žiadosťou vrátiť viac ako pol milióna eur, ktoré nepoužili v súlade s cieľom. V žiadnom inom štáte organizácia porovnateľné nezrovnalosti nenašla, iba na Slovensku.

Claims Conference si dala urobiť kontrolu v renomovanej audítorskej spoločnosti KPMG a jej zistenia odovzdala nemeckému ministerstvu financií.

„Na základe informácií KPMG žiadame od ÚZZNO vrátiť dodatočné finančné zdroje dosahujúce 474 435,44 eura spolu s 54 625 eur požadovaných vo vyššie uvedenom liste,“ napísal v liste datovanom 3. júna 2020 Greg Schneider, výkonný viceprezident Claims Conference. List poslal na Rintelovo meno.

Prvá strana listu, ktorý v mene organizácie Claims Conference napísal jej výkonný viceprezident Greg Schneider.

Prečo ide dovedna až o 529-tisíc eur?

Prvú, nižšiu, sumu žiadala organizácia späť na jeseň minulého roka. Urobila to v liste zo dňa 19. novembra 2019, na ktorý Rintel podľa Schneidera neodpovedal. V júni tohto roku mu v tomto dokumente v mene Claims Conference pripomenul, že takmer 55-tisíc neprišlo na účet organizácie.

Claims Conference medzičasom pokračovala v preverovaní správnosti využitia peňazí na zabezpečenie žijúcich obetí holokaustu na Slovensku. Mimochodom, k účtovníctvu ÚŽŽNO spočiatku mala mať zložitý prístup, čo sa ukázalo, keď sa jej zástupca z Viedne snažil prvýkrát prísť preveriť fakty do zväzu, ktorý sa nachádza v Bratislave. Stalo sa to dávnejšie, keď sa objavili prvé podozrenia.

V liste z júna tohto roku upozornila organizácia priamo Rintela, že požadovaných 529-tisíc sa nepoužilo náležite. V prípade, ak tomuto subjektu nebudú vrátené, treba rátať s možnosťou, že príde žaloba na súd. **„Claims Conference si vyhradzuje právo podniknúť právne kroky, ak sa finančné zdroje v plnom objeme nevrátia,“** zdôraznil Schneider niekdajšiemu predsedovi ÚŽŽNO. Zároveň mu pripomenul, že postupuje fakticky v mene nemeckého ministerstva financií, pretože má od neho oprávnenie vyplácať peniaze žijúcim obetiam holokaustu.

Claims Conference v liste podpísanom Schneiderom vyzvala adresne Rintela, aby sa postaral o vrátenie viac ako pol milióna eur do 30 dní. Pravda poslala e-mail do sídla ÚŽŽNO so žiadosťou, aby sa vyjadril. S týmito dvomi otázkami určenými Rintelovi:

„Podľa zistenia denníka Pravda vám organizácia Claims Conference poslala list, v ktorom vás žiada o vrátenie viac ako 500-tisíc eur určených pre žijúce obeť holokaustu na Slovensku. Boli tieto financie už vrátené, prípadne plánujete vyjsť uvedenej žiadosti v ústrety?“

Ako môžete vysvetliť, že audit zistil, že finančné zdroje pre žijúce obeť holokaustu na Slovensku boli čerpané, ale k viacerým adresátom sa táto pomoc nedostala?“

Ústredný zväz židovských náboženských obcí reaguje

Reakciu zväzu poskytol súčasný predseda zväzu Richard Duda. Odpoveď z konca júla publikujeme v celom znení bez úprav: *„Zistenia Vášho denníka nie sú správne. V posledných dňoch sa prostredníctvom mailu začali šíriť dokumenty od odosielateľa s falošnou identitou. Keďže Ústredný zväz židovských náboženských obcí na Slovensku si v minulosti splnil všetky záväzky voči žijúcim obetiam holokaustu a akékoľvek iné tvrdenia sú nepravdivé, budeme nútení rázne postupovať proti šíreniu lží, vrátane trestnoprávnej ochrany dobrého mena a povesti.“*

Je faktom, že sa objavil e-mail anonymnej osoby, ktorá sa sťažovala na spôsob použitia finančných zdrojov. Denník Pravda má tento text, ale nezverejňuje ho, pretože nie je dostupná možnosť overiť si autenticitu (podľa obsahu malo ísť o veľmi sklamanú členku židovskej komunity). Denník Pravda však na druhej strane disponuje fotokópiou zmieneného listu, ktorý podpísal Schneider. S tým, že autenticitu tejto písomnosti potvrdilo niekoľko členov ÚŽŽNO.

Zdroj oboznámený s auditom KPMG pre Pravdu povedal, že sa zistilo aj vykazovanie služieb alebo nákupov, ktoré so skutočnosťou nemali nič spoločné. Audítori navštevovali Židov, čo mali šťastie, že zostali počas holokaustu nažive, v ich bytoch i v domovoch pre seniorov. Overovali si, či dostali to, čo bolo uvedené na faktúrach ÚŽŽNO.

Viackrát sa pritom s adresátmi pomoci ani nemali možnosť stretnúť, lebo už zomreli, čo mali byť takzvané mŕtve duše. Niektorí mohli fingovať použitie peňazí pre zosnulých.

V iných prípadoch sa stávalo napríklad to, že žijúci v skutočnosti nedostali príspevok na sociálno-

zdravotné zabezpečenie. Ako mohlo prekvapiť audítorov, ak v byte u starenky zistili, že nemá elektrický invalidný vozík, ktorý mal byť zakúpený na jej meno? Ak povedala, že oň vôbec nežiadala, o ničom nevie a chodí ešte samostatne s pomocou paličky.

Čo si mohol pomyslieť audítor, ak sa dozvedel od starca, že mu dentista nerobil deklarované keramické zuby, a stále používa zubnú protézu? A že o tento zákrok nežiadal...

Najhoršie údaje sú z východu krajiny

Najviac sfalšovaných úkonov našli audítori na východe Slovenska. Vyplýva to z detailných údajov, ktoré Schneider uviedol v liste Rintelovi. Viac ako 98-tisíc eur v košickej komunite a takmer 39-tisíc v prešovskej. Claims Conference spomína tieto sumy v položke s názvom nevysvetlené/nenárokovateľné. Iba v prípade Bratislavy a Nitry boli prostriedky použité tak, ako mali byť, respektíve využitie financií bolo audítorovi účtovne doložené v plnom rozsahu.

Celkovú sumu 529-tisíc eur Schneider spočítal zo štyroch údajov. Nevysvetliteľné zdroje sociálnych služieb, nenárokovateľné administratívne náklady sociálnych služieb, celkovo v komunitách použité peňažné zdroje na iný účel, ako sa zamýšľalo, Galanta a Dunajská Streda (oba audity boli zamietnuté).

Claims Conference zastupuje Židov z celého sveta v rokovaníach s nemeckou vládou v súvislosti s kompenzáciami a reštitúciami obetí nacistickej perzekúcie a ich potomkov. Zároveň z peňazí od štátu financuje sociálno-zdravotné programy pre Židov vo vysokom veku.

Reakcia nemeckého veľvyslanectva na Slovensku

Denník Pravda požiadal nemeckú ambasádu na Slovensku o odpovede na tri otázky.

Môže veľvyslanectvo potvrdiť, že organizácia Claims Conference odovzdala nemeckému ministerstvu financií zistenia o audite vykonanom KPMG v Ústrednom zväze židovských náboženských obcí (ÚŽŽNO) na Slovensku?

Môže veľvyslanectvo potvrdiť, že existuje požiadavka vrátiť od ÚŽŽNO sumu 474 435,44 eura spolu s 54 625 eurami?

Malo veľvyslanectvo debatu s vedúcimi predstaviteľmi ÚŽŽNO o tejto téme?

Reakciu Veľvyslanectva Spolkovej republiky Nemecko, Denník Pravda zverejnil v plnom znení a bez redakčných úprav:

„Na tému spolupráce nemeckého Spolkového ministerstva financií, Claims Conference a ÚŽŽNO Vám preposielame nasledovné informácie z príslušného Spolkového ministerstva financií o programe Homecare. Na základe článku 2 Dohody medzi Nemeckom a Claims Conference z roku 1992, ktorá bola v roku 2012 v súvislosti s rozšírením poskytovania starostlivosti spísaná nanovo, spravuje Claims Conference vo vlastnej realizačnej pôsobnosti rozsiahly celosvetový systém poskytovania starostlivosti a opatery pre ľudí židovského pôvodu, ktorí prežili holokaust a prenasledovanie NS a pre ich domáce okolie (Homecare), ktorý je financovaný z nemeckých prostriedkov.

K týmto príspevkom na služby patria popri medicínskej starostlivosti (ako sú bežné i odborné lekárske prehliadky, lieky, medicínske pomôcky, terapie) a mnohoročnej pomocnej starostlivosti (ako je rozvoz jedla, vývarovne, potravinové balíčky a kupóny, denná starostlivosť, bezbariérové prestavby, príspevky na transport) predovšetkým opatrenia umožňujúce starostlivosť v domácnosti (zásobovanie domácnosti, personálna starostlivosť a ak je to potrebné aj odborná zdravotná

starostlivosť) ako aj zodpovedajúci podporný manažment cez program Homecare.

Aby tieto príspevky mohli plniť svoj účel po celom svete, spolupracuje Claims Conference s lokálnymi agentúrami, ktoré poznajú dané pomery, zväčša majú špecificky židovské pozadie a tým dokážu na mieste vykonávať všeobecné úlohy programu konkrétnou pomocou na danom mieste. Na Slovensku sa v minulosti pracovalo predovšetkým s ÚZZNO ako zastrešujúcim zväzom židovských obcí.

Spolkové ministerstvo financií ako rezort zodpovedný za reparácie a náhradu krívd je s Claims Conference v stálom dialógu, prispôsobuje pravidlá programu Homecare zmeneným podmienkam a potrebám najmä vysokého veku obetí NS a preveruje, či sa nemecké prostriedky používajú podľa predpisov, vyplývajúcich z článku 2 Dohody, špecifickej dohody o Homecare alebo celkom všeobecne z predpisov nemeckého účtovníctva. Na zabezpečenie toho má Claims Conference rozsiahle povinnosti podávať správy Spolkovému ministerstvu financií, a aj samotné Spolkové ministerstvo financií i Bundesrechnungshof (spolková rozpočtová inštitúcia) majú zároveň právo kontroly. S týmito povinnosťami podávania správ a kontrol musia súhlasiť aj agentúry po celom svete, ak chcú využívať prostriedky z programu Homecare.

Z týchto nevyhnutných kontrol môže vyplynúť potreba vyzvať Claims Conference, aby vyžiadala od agentúr stanovisko, aj vyžiadala nesprávne použité prostriedky späť, podnikla kontroly spolu s agentúrami ako takým nesprávnym vynaloženiam prostriedkov do budúcnosti zabrániť a podobne. Claims Conference o tom informuje Spolkové ministerstvo financií. V tejto súvislosti nie je nezvyčajné zapojiť spoločnosti, ktoré vykonávajú hospodárske previerky, aby na záver objasnili stav vecí.

Pre Spolkové ministerstvo financií je pritom vždy na zreteli, aby boli dodržiavané nevyhnutné právne predpisy, predovšetkým rozpočtové, ako aj to, aby sa zohľadňovali miestne pomery, ako je to pri celosvetových programoch nevyhnutné. Preto Spolkové ministerstvo financií, Claims Conference a lokálne agentúry pravidelne medzi sebou komunikujú.“